

Minuta: 20.11.2013

Tema: proiectul de **Ordin pentru modificarea Anexelor nr. 2 și 3 la Ordinul ministrului sănătății nr. 964/2013 privind informațiile exceptate de la comunicare, la nivelul Ministerului Sănătății**

Ca urmare a solicitării primite din partea Asociației pentru Apărarea Drepturilor Omului în România – Comitetul Helsinki (APADOR - CH) în vederea realizării unei dezabateri publice pe această temă, în data de 20.11.2013 a avut loc la sediul Ministerului Sănătății întâlnirea dintre reprezentanții societății civile și reprezentanți ai Ministerului Sănătății.

Reprezentanții Ministerului Sănătății care au participat la această dezbatere au fost:

- Raed Arafat – secretar de stat,
- Oana Grigore – șef serviciu, Serviciul de presă și relații publice,
- Cornel Bădicu - consilier, Direcția juridică și contencios,
- Mihaela Oancea – consilier, Secretariatul General.

Din partea societății civile au participat:

- Maria Nicoleta Andreescu - Asociația pentru Apărarea Drepturilor Omului în România
- Dan Mihai - Asociația pentru Apărarea Drepturilor Omului în România.

Propunerile formulate de către reprezentanții APADOR – CH au fost următoarele:

I. O precizare prealabilă necesită Anexa nr. 1 la Ordinul nr. 964/2013, care cuprinde “Lista informațiilor de interes public comunicate din oficiu, potrivit art. 5 din Legea nr. 544/2001”.

În primul rând, obligația întocmirii unei astfel de liste nu este prevăzută de lege, întrucât în art. 5 din Legea nr. 544/2001 sunt enumerate clar și în detaliu toate informațiile ce trebuie comunicate din oficiu de către orice autoritate/instituție publică. Întocmirea unei liste separate care să reia prevederile articolului 5 din lege are caracter superfluu.

În al doilea rând, dacă se dorește menținerea listei din Anexa 1 (“Lista informațiilor de interes public comunicate din oficiu, potrivit art. 5 din Legea nr. 544/2001”), trebuie remediată deficiența care constă în omisiunea menționării în conținutul listei a cel puțin unei categorii de informații care se comunică din oficiu, și anume “Lista cuprinzând

categoriile de documente produse și/sau gestionate, potrivit legii”, prevăzută expres în art. 5 al. 1 lit.h. din Legea nr. 544/2001.

II. În art. 5 al. 1 lit. g din Legea nr. 544/2001 se prevede că orice autoritate/instituție publică are obligația de a întocmi și de a comunica din oficiu “Lista cuprinzând documentele de interes public”.

În Ordinul nr. 964/2013 nu există nicio dispoziție/anexă în legătură cu o astfel de listă.

Întrucât legea prevede o obligație legală de a întocmi și publica din oficiu această listă, este necesar ca Ordinul nr. 964/2013 să fie completat cu o anexă care să conțină “Lista cuprinzând documentele de interes public”.

III. În art. 5 al. 1 lit. h din Legea nr. 544/2001 se prevede că orice autoritate/instituție publică are obligația de a întocmi și de a comunica din oficiu “Lista cuprinzând categoriile de documente produse și/sau gestionate, potrivit legii”.

În Ordinul nr. 964/2013 nu există nicio dispoziție/anexă în legătură cu o astfel de listă.

Întrucât legea prevede o obligație legală de a întocmi și publica din oficiu această listă, este necesar ca Ordinul nr. 964/2013 să fie completat cu o anexă care să conțină “Lista cuprinzând categoriile de documente produse și/sau gestionate, potrivit legii”.

IV. Anexa nr. 2 la Ordinul nr. 964/2013 cuprinde “Lista informațiilor de interes public comunicate la cerere, potrivit art. 6 din Legea nr. 544/2001”. Această anexă este numerotată cu 1 în proiectul de modificare a Ordinului nr. 964/2013.

Legea 544/2001 nu prevede obligativitatea întocmirii unei astfel de liste.

Dacă o astfel de listă este întocmită, ea nu poate, totuși, să restrângă aplicarea legii, întrucât ordinul prin care este aprobată este un act normativ cu putere inferioară legii și nu poate modifica legea.

În speță, lista restrânge aplicarea legii 544/2001 întrucât prevede limitativ informațiile care se comunică la cerere.

Reamintim că, potrivit art. 1 și 6 din Legea 544/2001, orice persoană are accesul liber și neîngrădit la orice informații de interes public și are dreptul să solicite și să obțină (la cerere) de la autoritățile și instituțiile publice, orice informații de interes public, desigur în condițiile și cu procedura prevăzute de lege.

Întocmirea și publicarea unei liste care conține limitativ o enumerare a informațiilor care vor fi comunicate la cerere are o consecință vădit contrară legii: se va refuza comunicarea altor date/informații decât cele prevăzute limitativ în listă, pe motiv că ele nu figurează în

listă, chiar dacă și acele date/informații pot fi obținute de cetățeni, potrivit art. 1 și 6 din Legea nr. 544/2001.

Dacă se dorește menținerea unei astfel de liste, este necesară eliminarea caracterului său limitativ, restrictiv și precizarea clară, chiar în denumirea sa, că lista are un caracter exemplificativ. De aceea, lista ar trebui denumită:

“Lista exemplificativă a informațiilor de interes public comunicate la cerere, potrivit art. 6 din Legea nr. 544/2001”.

De asemenea, pentru întărirea caracterului exemplificativ al enumerării din listă, este necesar ca, după punctul 15 din listă să fie introdus un nou punct, 16, cu următorul conținut:

“16. Orice altă informație de interes public neexceptată de lege de la liberul acces”.

V. Anexa nr. 3 la Ordinul nr. 964/2013 cuprinde “Lista informațiilor exceptate de la comunicare, pentru respectarea principiului confidențialității. Această anexă este numerotată cu 2 în proiectul de modificare a Ordinului nr. 964/2013.

Asociația solicită eliminarea respectivei liste, întrucât prin aceasta se adaugă la lege (legea este modificată printr-un ordin) și se restrânge în mod nejustificat liberul acces la informațiile de interes public.

În primul rând, “principiul confidențialității” nu este prevăzut de Legea nr. 544/2001 printre excepțiile de la liberul acces la informațiile de interes public. Excepțiile de la liberul acces sunt expres și limitativ prevăzute în art. 12 din Legea 544/2001, iar “principiul confidențialității” nu se regăsește printre aceste excepții. Excepțiile de la aplicarea legii fiind de strictă interpretare (regulă aplicabilă, în drept, oricăror excepții) ele nu pot fi extinse nici printr-o interpretare mai largă și nici prin emiterea/adoptarea unor reglementări cu putere inferioară legii.

În plus, excepțiile prevăzute în art. 12 din Legea 544/2001 au un conținut previzibil, întrucât fiecare dintre acestea are o reglementare și o definiție într-o lege dedicată (de exemplu, “datele personale” sunt definite și au stabilit un regim de protecție printr-o lege specială: Legea 677/2001). Spre deosebire de aceste excepții prevăzute în art. 12 din Legea 544/2001, “principiul confidențialității” invocat în lista amintită nu este prevăzut în lege, nu este definit, nu are un înțeles clar și previzibil și nu aduce decât ambiguitate în aplicarea Legii 544/2001.

Dacă trebuie protejate date personale, date din anchete disciplinare, informații clasificate sau alte date/informații, protejarea acestora este deja asigurată în mod clar și previzibil prin dispozițiile din art. 12 din Legea nr. 544/2001. Nu este posibilă adăugarea la lege de

noi excepții printr-o reglementare (ordin) cu putere inferioară legii. Legea nu poate fi modificată sau completată decât printr-un act normativ cu aceeași putere.

În al doilea rând, existența acestei liste împiedică aplicarea Legii 544/2001 și prin excluderea totală/absolută de la liberul acces a unor informații care sunt, totuși, accesibile publicului. Spre exemplu, dacă un document conține și date personale care trebuie protejate, el nu poate fi exclus în întregime de la liberul acces, astfel cum prevede lista, ci trebuie comunicat în condițiile în care datele personale sunt protejate (anonimizare). De asemenea, lista din anexa nr. 3 la Ordinul nr. 964/2013 (numerotată cu 2 în proiectul de modificare a Ordinului nr. 964/2013) împiedică aplicarea a cel puțin două articole din Legea 544/2001, întrucât exclude posibilitatea comunicării informațiilor de interes public în situațiile de mai jos, în care legea permite, totuși, comunicarea lor:

- art. 13 din Legea 544/2001 prevede că informațiile care favorizează sau ascund încălcarea legii de către o autoritate sau o instituție publică nu pot fi incluse în categoria informațiilor clasificate și constituie informații de interes public;

- art. 14 alin. 1 din Legea 544/2001 prevede că informațiile cu privire la datele personale ale cetățeanului pot deveni informații de interes public în măsura în care afectează capacitatea de exercitare a unei funcții publice.

În concluzie, protecția unor date/informații poate fi realizată în bune condiții prin aplicarea corespunzătoare a dispozițiilor art. 12-14 din Legea nr. 544/2001 și nu prin întocmirea listei din anexa 3 la ordin (numerotată 2 în proiect), care trebuie eliminată pentru motivele expuse mai sus.